

KERK-KRANT

AUGUSTIJNENKERK EINDHOVEN

jaargang 3, nummer 1

7 december 2014

"ER WAS GEEN PLAATS MEER VOOR HEN IN DE HERBERG"

Het jaar 2014 zal in onze herinnering blijven als het jaar van de machteloosheid. Machteloos hebben we ons gevoeld bij al het menselijke leed van dichtbij en veraf: de vliegcramp, ebola, het onoplosbare conflict tussen Israël en Palestina, religieus fanatisme in het Midden-Oosten met afschuwelijke moordpartijen, miljoenen mensen op de vlucht voor oorlog en geweld, verdronken bootvluchtelingen, enzovoorts. Meer menselijk leed dan te verdragen is. Machteloos hebben we moeten toekijken. De wereldproblemen kunnen we als individuen niet oplossen. Leed verzachten kunnen we wel. Hoe bescheiden ook. Door te blijven geloven dat onze inzet en mentaliteit kan helpen om in onze omgeving vrede te stichten of vrede te handhaven. We kunnen een stukje bijdragen door mee te helpen en mee te leven met vluchtelingen. Door mee te doen aan onze adventsactie bijvoorbeeld. Door ieder op zijn of haar eigen bescheiden wijze te laten merken dat er voor hen wel plaats is in onze Eindhovense herberg.

De redactie van de Kerk-Krant wenst u een vreedzame Adventstijd en een Zalig Kerstfeest.

Inhoud

Colofon	Pagina 2
Liturgiekalender	Pagina 3
Denkt u mee?	Pagina 5
Mariadevotie	Pagina 6
Adventsactie	Pagina 6
De Advent. Over het hoe en waarom, vroeger en nu	Pagina 7
Debat "Zorg voor elkaar. Wat hebben we er voor over?"	Pagina 8
Augustijns archief overgedragen	Pagina 9
De ouders van het Christuskind	Pagina 10
Korte berichten	Pagina 12
Terugblik op Allerheiligen en Allerzielen	Pagina 13
Berichten uit de Augustijnse gemeenschap	Pagina 14
Lezingen, cursussen, activiteiten	Pagina 16

COLOFON

Doelstelling

De *Kerk-Krant* is een uitgave van de Augustijnenkerk Eindhoven. De *Kerk-Krant* is primair bedoeld als informatiemedium over alle activiteiten die er in en rond de kerk plaatsvinden. Daarnaast wil de *Kerk-Krant* fungeren als bindmiddel tussen kerk en gemeenschap enerzijds en tussen de leden van de gemeenschap onderling anderzijds.

De *Kerk-Krant* biedt een podium aan de leden van de gemeenschap en andere geïnteresseerden om te schrijven over onderwerpen die de Augustijnenkerk of de Kerk in het algemeen raken.

Redactie

Joost Koopmans
Jacinta Speijer
Dolf van der Linden
Frans Savelkouls

E-mailadres redactie

frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Web-site Augustijnenkerk

www.augustijnenkerk-eindhoven.nl

Adres Augustijnenkerk

p/a Klooster Mariënhage
Augustijndreef 15; 5611CS Eindhoven
Rector: pater Joost Koopmans OSA
Telefoon: 06-53362781

Bankrekening Augustijnenkerk

NL 35 INGB 0001 085790 ten name van *Augustijnenklooster Mariënhage Eindhoven* onder vermelding *Paterskerk* of *Augustijnenkerk*.

Elektronische toezending

Indien u prijsstelt op toezending van de *Kerk-Krant* per mail, dan gelieve dit kenbaar te maken via het mailadres van de redactie.

Volgende aflevering

De eerstkomende editie van de *Kerk-Krant* verschijnt op 11 januari 2015. Sluitingsdatum voor kopij is 2 januari 2015.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken.

Het copyright berust bij de auteurs van de bijdrage.

LITURGIEKALENDER ADVENT EN KERSTMIS 2014

'Wees waakzaam': dat is de houding die van ons gevraagd wordt in deze adventstijd. En als wij dan toch in slaap gevallen zijn, moe van alle ergernissen van deze tijd, dan zijn daar de deurwachters die wakker blijven en de wacht houden, zodat ze onmiddellijk de deur kunnen openen als 'de heer des huizes' weer thuis komt (zie Marcus, 13, 33-37). Is dat nu niet precies de taak van de kerk in onze tijd, waaruit God vertrokken lijkt te zijn: deurwachter zijn, portier, wakker blijven en anderen wakker houden? Kerken hebben de taak –en die kerk zijn wij- om de deur voor God open te zetten, juist in een tijd waarin velen Hem lieten gaan! Wij moeten blijven spreken over God en tot God. Wij zullen dat doen op onze manier, omdat wij kinderen zijn van deze tijd. Met kerstmis zullen er weer meer en andere mensen naar de kerk komen dan door het jaar heen. Zullen zij, te midden van zaken in hun leven of in de samenleving die hen wanhopig maken, bij ons een teken van hoop ontdekken in de kerstviering? Zullen wij met zijn allen nieuw leven voelen als we Christus' geboorte vieren?

Zondag 7 december:

Aanvangstijd:
Lezingen:
Thema:
Voorganger:
Koor:

2e Zondag van de Advent

10.00 uur
Jesaia 40, 5.9-11 en Marcus 1, 1-18
"Handen uit de mouwen"
Dolf van der Linden
Musica Sacra

Zondag 14 december:

Aanvangstijd:
Lezingen:
Thema:
Voorganger:
Koor:

3e Zondag van de Advent

10.00 uur
Jesaia 61, 1-11 en Johannes 1, 6-8; 19-28
"Geroepen tot verandering"
Joost Koopmans
Schola

Woensdag 17 december: Viering van inkeer en vergeving als voorbereiding op Kerstmis

Zondag 21 december:

Aanvangstijd:
Lezingen:
Thema:
Voorganger:
Koor:

4e Zondag van de Advent

10.00 uur
2 Samuël 7, 1-16 en Lucas 1, 26-38
"Ontvankelijk voor de geest"
Louis Mulder
Schola

Woensdag 24 december: Kerstnachtviering

Aanvangstijd:
Lezingen:
Thema:
Voorganger:
Koor:

22.00 uur
Jesaia 9, 1-3; 5-6 en Lucas 2, 1-14
"De hoop opnieuw geboren"
Joost Koopmans
Musica Sacra

Donderdag 25 december: Kerstdagviering

Aanvangstijd:
Lezingen:
Thema:
Voorganger:
Koor:

10.00 uur
Jesaia 52, 7-10 en Johannes 1, 1-18
"Het levende woord"
Dolf van der Linden
Schola

Vrijdag 26 december: 2e Kerstdag; feest van St.Stefanus, martelaar

Aanvangstijd: 10.00 uur
Lezingen: Handelingen 6, 8-60 en Matteüs 10, 17-22
Thema: "Geen idille"
Voorganger: Pierre Stikkelbroeck
Koor: Samenzang

Zondag 28 december: Feest van de H.Familie

Aanvangstijd: 10.00 uur
Lezingen: Genesis 15, 1-6 en 21, 1-3 en Lucas 2, 22-40
Thema: "Door geloof gedragen en verbonden"
Voorganger: Paul Clement
Koor: Schola

**Woensdag 31 december: Meditatieve afsluiting van het jaar 2014
Viering met convent en samenzang**

Aanvangstijd: 17.00 uur

Donderdag 1 januari Nieuwjaars eucharistieviering

Aanvangstijd: 10.00 uur
Voorganger: Joost Koopmans
Koor: Samenzang

Wij wensen u allen zinvolle feestdagen toe en willen u bedanken
voor alle inzet en vriendschap van het afgelopen jaar!
"Er zijn voor elkaar": dat maakt het leven de moeite waard!

Augustijnen, Mariënhage

Beste Kerkbezoeker

Vanaf de eerste week van de Advent (1-6 december) worden de vieringen
van dinsdag en donderdag half 10
voortaan gehouden in de Nicolaaskapel.

We hebben daar vijftien plaatsen die we kunnen aanvullen met stoeltjes.
De intieme ruimte zal de gemeenschapssfeer van de viering ten goede komen.
Bijkomend voordeel is dat we het in de Nicolaaskapel warmer kunnen maken
dan in de grote kerk.

Verder willen wij u laten weten
dat er in de kerk voortaan ook Eucharistievieringen (voorafgegaan door vespers) zullen
zijn
op woensdag en vrijdag om 17.30u.

Dit zijn conventsvieringen waarbij ook mensen van buiten welkom zijn.

Omdat deze vieringen zich afspelen op het altaarpodium,
vragen wij ieder die meedoet aan te schuiven in de koorbanken.

Schematisch gezien hebben we door de week dus de volgende vieringen:

- DI. 9.30u: eucharistieviering in de Nicolaaskapel
- WO. 17.30u: vesper en eucharistie op het podium
- DO. 9.30u: eucharistieviering in de Nicolaaskapel
- VR. 17.30u: vesper en eucharistie op het podium

Wij wensen u een vruchtbare adventstijd toe.

Joost Koopmans osa, rector Augustijnenkerk

Denkt u mee?

Wat is Advent eigenlijk? Kort gezegd is de periode voorafgaand aan Kerstmis een tijd van hoop, van wachten op en verlangen naar een betere tijd. We geloven dat God zijn enige zoon stuurt als licht in het donker. De nachtmis op kerstavond hebben we daarom dit jaar als thema 'het feest van hoop' meegegeven. Er zijn echter ook mensen die het gevoel hebben dat er niets goeds meer kan gebeuren. Voor hen die wanhopig zijn kan de kersttijd gevoelens van somberheid en eenzaamheid versterken en sociale druk met zich meebrengen. In ieder mens zit de innerlijke hoop op betere tijden, maar hoe gaan wij hier de hoop voeden zonder de wanhoop aan te wakkeren?

Op kerstavond willen wij, van de jongerengroep, kaarsen ontsteken als een vurig gebed voor wat er in onze geloofsgemeenschap speelt. Wilt u anoniem met ons delen wat u hoop geeft en wat u wanhopig maakt? Stuur uw antwoord voor 10 december naar frans.ans.savelkouls@hetnet.nl en wij verwoorden uw intenties in onze gebeden op kerstavond.

Wat geeft u hoop?

Wat maakt u wanhopig?

Linda Derksen

De foto's betreffen de kerststal in onze kerk en zijn vorig jaar gemaakt door Harrie Boerenkamp.

Mariadevotie

Als kind groeide ik op in een omgeving waar huiselijk geweld en kindermishandeling een normaal verschijnsel was. In zo'n milieu deed het lachwekkend aan, dat wij als kinderen een veiligheidsspeld met een Mariamedaille aan ons hemdje kregen opgespeld. Nu, na een lang leven van vallen en opstaan en gelouterd zijn, kan ik mijn verleden met een zekere mildheid bezien. Wij werden aan Maria toevertrouwd om ons te beschermen en te behoeden voor alle kwaad dat ons omringde. Ondanks alle onmacht van mijn ouders was dit een teken van zorg en bezorgdheid voor ons zielenheil. En het heeft, denk ik, geholpen. Want mijn cynisme is na veel jaren verdwenen. Ik ben uiteindelijk een echte Mariafan geworden. Nu voel ik haar bescherming en dat maakt superblij.

Een kerkbezoekster. Naam en adres van de inzendster bij de redactie bekend.

ADVENTSACTIE: EINDHOVEN VERWELKOMT SYRISCHE VLUCHTELINGEN

De samenwerkende kerken in Eindhoven en het Interkerkelijk Diaconaal Overleg Eindhoven willen een welkom uitspreken aan de vluchtelingen die binnenkort hierheen zullen komen in de Orangerie.

De mensen die naar Nederland en naar Eindhoven komen, hebben vreselijk dingen meegemaakt. Denk maar aan vervolging, marteling, oorlog, volkerenmoord, hongersnood en wat niet meer.... Wij kunnen het ons gewoon niet voorstellen. Het zijn mensen die hebben moeten vluchten voor conflicten en geweld in hun eigen land waarbij ze vaak hun gezin en hun bezittingen zijn kwijtgeraakt. Zij komen naar hier omdat ze nergens anders heen kunnen.

Helaas maakt onbekend ook onbemind. Laat dat bij ons niet zo zijn. Het komt door de verwarring van vluchtelingen met anderen zoals illegale immigranten en economische landverhuizers. Feit is dat wij in Eindhoven gewone mensen verwachten die geen mogelijkheid meer hebben om in hun eigen land in vrede en veiligheid te leven.

De samenwerkende kerken in Eindhoven en het Interkerkelijk Diaconaal Overleg Eindhoven willen hen graag de verwelkomende en helpende hand toesteken en hopen dat deze mensen zonder vooroordelen tegemoet getreden worden. We willen vooroordelen vervangen door een geest van medeleven en barmhartigheid. We heten hen welkom met een ruim hart en een open geest.

Pastores en voorgangers van de Eindhovense kerken.

**U kunt uw gift deponeren in de bus die achter in de kerk staat.
Bij voorbaat dank voor uw bijdrage.**

Om het bovenstaande in concrete daden om te zetten, is de Adventsactie 2014 van de Augustijnenkerk bestemd voor de ontvangst van de Syrische vluchtelingen in onze stad. De opbrengst zal worden besteed aan een welkomst attentie, maaltijden en kleding.

DE ADVENT

Over het hoe en waarom, vroeger en nu

De Advent kennen we als een de periode van vier weken voor Kerstmis. Het woord advent (Latijn 'adventus') staat voor 'komst'. Maar wat is eigenlijk de betekenis die wij (kunnen) geven aan deze vier weken voorafgaand aan kerstmis? Anders dan de passieve term *komst* suggereert, is voor iemand die zich wil voorbereiden op de christelijke kerstviering, een actieve rol weggelegd. Deze voorbereiding draait om bezinning en inkeer. Kijkend naar onze samenleving waarin tempo en tijdgebrek lijken te overheersen, rijst de vraag of deze vier weken nog wel dezelfde waarde en invulling kunnen krijgen zoals oorspronkelijk bedoeld. Is er wel voldoende ruimte voor bezinning? Zo niet (voldoende), hoe klaar zijn wij dan nu voor de komst van Christus?!

Een vluchtige zoekopdracht op het internet naar de moderne beleving van de adventsperiode levert als eerste resultaat het begrip 'adventskalender' op. "Een middel van de moderne tijd om het aankomende kerstfeest te markeren door ons elke dag een doosje of luikje aan te bieden waarachter een chocolaatje of presentje schuil gaat". (Soorgelijke kalenders bestaan er ook uitgegeven door loterijen.

Het opbouwen naar een mogelijke hoofdprijs aan het einde volstaat hier echter niet. Per dag is er aanvullend nog de kans iets extra's te winnen). De frappante conclusie is het feit dat een *beloning* centraal staat. Is dit nu niet precies het tegenovergestelde van de beoogde *bezinning* die traditioneel bij deze periode zou horen? De snelheid en haast waarmee we door de adventsperiode (en de rest van het jaar) razen, is onmiskenbaar. Toch hoeft deze vaart een goede voorbereiding op de komst van Christus niet in de weg te staan. Daar waar *multitasking* (het combineren van verschillende handelingen tegelijk) nu een bekend verschijnsel is, kun je bedenken dat de voorbereiding op het kerstfeest samen kan gaan met alledaagse zaken van het leven, zoals de opvoeding van kinderen, collegiale samenwerking of voorbereiding van het (familiale) samenzijn tijdens de kerstdagen. Wat is nu een krachtiger voorbereiding dan het bijeen brengen van de alledaagse praktijk met de theorie van de Advent?

De invulling van de advent is van alle tijden en is tijdloos. *Op elk moment* kan met bezinning begonnen worden en tot beloning leiden. Ieder moment van bezinning kan gezien worden als een geopend adventsluikje in je hart. Niet om een chocolaatje eruit te halen, maar om God binnen te laten. Het is alles behalve een loterij, toch kan ieder moment een 'prijs' bieden. Bij veel oefening wellicht de hoofdprijs: oprecht de betekenis van het kerstfeest mogen begrijpen en voelen.

Anne Speijer (lezer van de Kerk-Krant)

DEBAT: "ZORG VOOR ELKAAR, WAT HEBBEN WE ER VOOR OVER?"

Op 8 november vond in de Augustijnenkerk een interessant debat plaats. Peter van Hasselt geeft hiervan onderstaand een korte samenvatting. Zijn uitgebreide verslag vindt u op de site:

**<http://www.augustijnenkerk-eindhoven.nl/activiteiten/zorg/>
(doorklikken naar Dagverslag)**

De Augustijnenkerk in Eindhoven wil vanuit haar betrokkenheid ook op maatschappelijk gebied naar buiten treden. In dit kader werd op 8 november 2014 een debat georganiseerd.

De door de Tweede Kamer aangenomen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) betekent onder meer decentralisatie van de AWBZ. De WMO is gericht op het versterken van de eigen kracht van mensen, onderlinge ondersteuning en het organiseren van algemene voorzieningen.

Na een openingswoord door pater Joost Koopmans o.s.a., rector van de Augustijnenkerk en een inleidend woord door de gespreksleider Maarten Klomp kwamen vervolgens drie inleiders aan het woord. De eerste, Marie-Louise Vossen, bestuurder GGz Eindhoven, betoogde dat het nieuwe beleid, dat op gemeentelijk niveau uitgevoerd moet gaan worden niet alleen is voortgekomen uit bezuinigingen door de overheid, maar dat er inhoudelijk ook duidelijke verbeteringen zijn aan te wijzen in het beleidsplan dat door de gemeente Eindhoven is opgezet. Ze ging met name in op wat dit alles gaat betekenen voor de nieuwe werkwijze van de GGz Eindhoven.

Hierna was het woord aan Lenie Scholten, wethouder in de gemeente Eindhoven. Zij betoogde dat met WIJ Eindhoven de gemeente twee jaar geleden al een stevig vernieuwende beweging in gang had gezet op het gebied van zorg en welzijn: er wordt meer gekeken naar wat je wel kunt, dan naar wat je niet kunt. De zorg zal in die nieuwe gemeentelijke organisatie naar de wijken worden gebracht.

Eindhoven is opgedeeld in 10 wijken. In al die wijken is een wijkteam. Inmiddels zijn er 192 generalisten, c.q. professionals en die komen van 20 verschillende instellingen. Op die manier is er binnen de teams alle kennis en ervaring aanwezig. Er zal meer en beter worden samengewerkt dan in het verleden, waarbij de zogenaamde 'keukentafelgesprekken' een belangrijke rol gaan spelen. Ook zal er meer een beroep worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de burgers.

Als derde spreker werd het woord gegeven aan Kees Scheffers, oud medewerker van het Centrum voor ontmoeting en levensvragen in Nijmegen. Zijn betoog ging over het ondersteunen van mensen bij levens- en zinragen. Na deze inleidingen ontspon zich een levendig debat tussen sprekers en bezoekers onder leiding van Maarten Klomp, gespreksleider en huisarts (in het verslag samengevat in aanbevelingen, c.q. aandachtspunten).

Peter van Hasselt

AUGUSTIJNS ARCHIEF OVERGEDRAGEN

In aanwezigheid van circa honderd genodigden is op 14 november tijdens een feestelijke bijeenkomst in Utrecht het archief van de Nederlandse Orde der Augustijnen aan het Utrechts Archief overgedragen. In zijn welkomstwoord ging pater provinciaal Paul Clement in op de noodzaak om het archief tijdig in deskundige handen te laten overgaan. De rijksarchivaris in de provincie Utrecht dr. Kaj van Vliet, vertelde vervolgens over de gesprekken die tussen de Orde en zijn archiefinstelling hadden plaatsgevonden. Hij liet weten dat het archief volledig openbaar en voor iedereen toegankelijk is en dat de inventarislijst on-line beschikbaar is. De volgende spreker was pater Martijn Schrama die met grote welsprekendheid en op humoristische wijze inging op de levens en de activiteiten van de augustijnse archivariissen. De schrijver van de volgend jaar te verschijnen geschiedenis van de Nederlandse Orde der Augustijnen, Brian Heffernan, liet aan de hand van vijf topstukken zien welke rijkdom en informatie er zoal in het overgedragen archief te vinden is. Het officiële gedeelte van deze bijeenkomst werd besloten met het zetten van handtekeningen door pater provinciaal Paul Clement en rijksarchivaris dr. Kaj van Vliet onder de overeenkomst tussen de Orde en Het Utrechts Archief waarmee de overdracht officieel een feit werd.

Pater provinciaal Paul Clement en rijksarchivaris dr. Kaj van Vliet plaatsen hun handtekeningen onder de overeenkomst waarmee de overdracht van het archief van de Nederlandse Orde der Augustijnen aan het Utrechts Archief een feit is. (Foto Ingrid van Neer)

LIBER AMICORUM MARTIJN SCHRAMA

Aansluitend aan de overdracht van het archief werd pater Martijn Schrama door Joost van Neer en Brian Heffernan een *Liber Amicorum* aangeboden in verband met zijn 70ste verjaardag. In een toespraak werd de jarige door Joost van Neer uitgebreid in het zonnetje gezet. De bijeenkomst werd besloten met een kort dankwoord van de feesteling.

Het overhandigen van het Liber Amicorum aan Martijn Schrama. (Foto Ingrid van Neer)

DE OUDERS VAN HET CHRISTUSKIND

De moeder van Jezus, Maria, speelde en speelt een belangrijke rol in onze devotie. Vanaf ongeveer 1300 ontstond de Maria-devotie door het bidden van de rozenkrans, ingesteld door de dominicanen. Het was de manier om de gebedspraktijk van mensen te bevorderen en structuur te geven. Jozef, de opvoeder van Jezus is meestal wat meer op de achtergrond, maar evengoed is hij een belangrijke patroonheilige en was hij voor menigeen in de oorlog een steun en toeverlaat. In een legende wordt verteld dat Jozef samen met andere afstammelingen uit het geslacht David twijgen bij zich droegen. Omdat de twijg van Jozef een bloem vormde was hij degene die uitverkoren was om de verloofde van Maria te worden.

Door de engel Gabriël werd aan Maria de blijde boodschap verkondigd. Dat kunnen we lezen bij Lucas 1:26. Van die gebeurtenis bestaan talloze afbeeldingen. Vaak wordt het uitgebeeld met een engel met prachtige vleugels en dikwijls komt de engel Gabriël binnen als een wervelwind alsof hij gehaast de boodschap aan Maria moet overbrengen. Op dergelijke voorstellingen zie je ook bijna altijd de Heilige Geest. De Heilige Geest wordt dan afgebeeld in de vorm van een duif en is daarbij omkranst met een stralende aureool. Soms zijn het huiselijke tafereeltjes waarbij Maria wordt opgeschrikt door het kabaal van Gabriël maar op andere voorstellingen knielt Maria en is zij vroom aan het bidden. In een modern stripverhaal zouden er wolkjes boven Maria en Gabriël getekend kunnen worden met de tekst 'zie de dienstmaagd des Heren' 'mij geschiede naar uw woord'. Dat is immers de essentie van de boodschap op deze fresco's of schilderijen. Omdat er in vorige eeuwen maar weinig mensen konden lezen en schrijven hadden de afbeeldingen ook de functie van onderricht. Beelden konden dan een voorstelling geven van hoe de gebeurtenis eruit zou hebben gezien en zien is dan geloven.

Voor privé devotie in kloosters ontstaan er in de 15e eeuw gebeds- en devotievoorstellingen waarop Maria haar Kind aanbidt. Zij is dan niet meer in de eerste plaats moeder maar zij is nu iemand die het Christuskind aanbidt. Dan is het Maria die degene die zij heeft voortgebracht vereert. Het thema is 'adoravit quem genuit' dat wil zeggen 'zij vereert Hem die zij heeft gebaard'. Degene die naar de voorstelling kijkt wordt geacht Maria in dat gebed te volgen en zich zo met Maria te identificeren.

Lucas vertelt in 1:46 over de ontmoeting van de zwangere nichten Maria en Elisabeth. Bij die ontmoeting hoort de tekst 'wees gegroet Maria, gij zijt de gezegende onder de vrouwen'. Ter ere van die gebeurtenis ontstaat het Magnificat. Een loflied.

Iedereen kent wel voorstellingen van de geboorte van het Christuskind. Hoe het er precies uitgezien heeft weten we natuurlijk niet maar het ouderpaar wordt altijd wel zorgzaam voorgesteld. Het is enscenering van geborgenheid. Een prachtig voorbeeld daarvan is het schilderij 'de heilige familie' van Rembrandt dat in het najaar van 2011 in de Amsterdamse Nieuwe Kerk te zien was en tienduizenden bezoekers trok. Net als op dit schilderij van Rembrandt wordt Jozef vaak

voorgesteld als timmerman met schaven, boren en houtkrullen maar soms ook heeft een schilder hem uitgebeeld als iemand die voorzichtig een doekje optilt zodat de beschouwer even kan kijken en Jozef daarna het Kindje weer kan toedekken. Bezorgd zijn Jozef en Maria ook als zij besluiten op de vlucht te gaan voor Herodes.

Lorenzo Lotto (1480-1556).

Dit uit 1533 daterende schilderij bevindt zich in de Accademia Carrara, Bergamo

Zorgzaamheid is wel het kernwoord waar het met het vieren van Kerstmis om gaat. Geborgenheid proberen we elkaar te geven. 'De feestdagen' is typisch een opmerking waarbij mensen nostalgische gebeurtenissen gaan vertellen. Hoe het 'vroeger thuis was', dat komt aan de orde. Echte kaarsjes in de kerstboom; grotpapier; de overvolle kerken tijdens de nachtmis; de levende kerststallen; de liedjes die gezongen werden. Bij ons hoorde er ook bij het voorlezen van het kerstverhaal uit het Dick Bruna boek door kinderen die pas hadden leren lezen. Dat zijn de onderwerpen die dan langskomen.

Maar nu het nog het begin van de advent is, zingen we eerst nog 'Rorate caeli'!

Marijke van Laer (lezer van de Kerk-Krant)

STEL JE VOOR...

dat de mensen om je heen zich als beesten gedragen,
dat je daarom op de vlucht moet slaan naar je weet niet waar...

STEL JE VOOR...

dat wij glimlachen naar al die mensen die op ons pad komen
en dat we ze bij de hand nemen...
Wat zou ik dán trots zijn op Eindhoven!

Odilia Beeren, verzorgende Mariënhage Eindhoven

KORTE BERICHTEN

Familia Augustiniana Nederland

Op zaterdag 13 december houdt de augustijnse lekenbeweging FAN (Familia Augustiniana Nederland) een ontmoetingsdag in de Agneskerk in Nijmegen (parochie Lindenholt). Belangstellenden zijn van harte welkom.

Op het programma staat een presentatie door en informatieronde met Joseph Kelley. Hij is Vicepresident en Associate Professor in Religious and Theological Studies aan het Merrimack College in Massachusetts. Binnen de internationale augustijnse lekenbeweging is hij een bekende persoon. Op Youtube staat bijv. zijn speech 'Being the Body of Christ for the World Today' die hij gehouden heeft op het derde Lay Augustinian Congress in 2012 'On the way with Augustine' zie

<http://www.youtube.com/watch?v=uxyvh4L1xk8>

Zijn presentatie *Community and Hope* is in het Engels, maar tijdens de discussie kunnen vragen worden vertaald in het Engels. Opgave en informatie zie www.familiaaugustiniana.nl

Het kerstverhaal verbeeld: Over kerststallen en kerstverhalen

De Stichting Religie en Kunst Eindhoven (SRKE) organiseert op **zondag 21 december 2014 om 15.00 uur** in het kerkwijkcentrum St. Lambertus aan de Hoogstraat 297 een lezing, die door kunsthistoricus Peter Thoben, oud-directeur-conservator van Museum Kempenland Eindhoven, verzorgd zal worden.

In de lezing zal de wijze waarop het kerstverhaal uitgebeeld wordt - de zogeheten kersticonografie - centraal staan met afbeeldingen van kunstwerken van de vroeg-Nederlandse schilderkunst tot heden. Kunstenaars hebben zich niet alleen laten inspireren door de verhalen uit de Bijbel, maar ook door apocriefe en legendarische verhalen, zoals het proto-evangelie van Jacobus, het pseudo-evangelie van Mattheus, Vita Jesu Christi van Ludolf van Saksen, Meditationes vitae Christi van pseudo-Bonaventura, Openbaringen of Revelationes van Birgitta van Zweden, Legenda Aurea van Jacobus de Voragine enz. Daarnaast hebben volksfantasie, kerstspelen en teksten van kerstliederen en kerstverhalen invloed op de weergave van kerstvoorstellingen gehad.

Er zal ook aandacht zijn voor kerstverhalen en -gedichten, die enorm aan populariteit hebben gewonnen aan het einde van de negentiende eeuw, maar vooral in de twintigste eeuw door o.a. de katholieke emancipatie en het rijke Roomse leven, echter ook door folklorisering en commercie.

De toegang tot de lezing is gratis.

Augustijnenkerk grote publiekstrekker tijdens "GLOW"

De lichtshow *The Macula* die tijdens het Glow-festival in de Augustijnenkerk te zien was, mocht zich in een grote belangstelling verheugen. Ondanks het feit dat er voor de toegang betaald moest worden, hebben er 86 voorstellingen plaatsgevonden die in totaal circa 25.000 mensen hebben getrokken (bijna 300 mensen per voorstelling). Het totale aantal bezoekers van Glow wordt door de organisatie geschat op 650.000, een kwart meer dan vorig jaar.

'Mensen van de weg'

Viering Allerheiligen en Allerzielen op zondag 2 november jl.

Vanouds wordt op 1 november Allerheiligen gevierd en op 2 november Allerzielen. 'Hoe moet dat nu in een viering?' (vroeg ik me af). Pater Koopmans heeft dit met veel zorg voorbereid. Dit voelde je in de kerk. Het was muisstil. Mensen waren geboeid. Vol aandacht. Ik ook. Het was boeiend. Zoals de dienst was opgebouwd. Grote heiligen en 'kleine' heiligen, 'n prachtige visie.

Er stonden een rugzak, en een wandelstok en een paar wandelschoenen voor het altaar tussen twee boeken op een standaard. Grote heiligen en kleine heiligen. Onze dierbare overledenen. De rugzak riep voor mij meteen de herinnering op aan een bijzondere ervaring in mijn leven. De wandeltocht (5 maanden) naar Santiago de Compostella.

Maar ook de tekst voorop het boekje 'Iedere mens is een reiziger, een pelgrim' raakte me. Allerheiligen: een zekere Labre werd ons als voorbeeld gegeven. De naam zei me niets, maar als Eindhovenaar kennen we natuurlijk wel het Labrehuis. Nieuwsgierig gemaakt hoorden we hoe de H. Labre te dom gevonden werd om priester te worden, maar toch zijn eigen weg zocht en vond. Een pelgrim, zo trok hij naar Rome, zwervend en levend tussen de armen, maar ook afgewezen: 'Hij stonk'. Maar door de allerarmsten van Rome werd hij op handen gedragen.

In de 1^e lezing, vanuit de openbaring van Johannes, hoorden we van de grote menigte, die niemand tellen kan, bijeen geroepen uit alle volkeren en talen. Zij stonden voor de troon van God. Dat zijn onze dierbare doden, opgetekend in het boek van de overledenen. Onze 'kleine' heiligen.

En wij? Ook wij horen erbij, op weg gezet; 'Op de goede weg', een nieuwe vertaling van het evangelie die me beter in de oren klinkt dan 'zalig' – 8 zaligheden). Ook wij, pelgrims, en onze dierbare gestorvenen. Samen: De kleine heiligen? Tegen het einde van de viering kregen de gestorvenen een waardige plaats. Het negatieve van de dood werd omgekeerd in het positieve van het uitzicht te mogen 'staan voor Zijn troon'. Een waardige plaats in de viering om te gedenken door het noemen van de namen en het ontsteken van de kaarsjes.

Even terug naar mijn eerste vraag: Kan dat nu in één viering? Ja! Een mooie viering. Allerheiligen en Allerzielen: een viering voor ALLE Heiligen.

Bart Leemrijse (vaste kerkbezoeker)

BERICHTEN UIT DE AUGUSTIJNSE GEMEENSCHAP

door Dolf van der Linden osa

SCHILDERIJ VAN CARAVAGGIO VAN SANT'AGOSTINO NAAR ANTWERPEN

Voor het eerst in vierhonderd jaar is er een schilderij van de Italiaanse schilder Caravaggio naar Antwerpen gekomen. Het gaat om de *Madonna van Loreto* dat zich in de kerk van de augustijnen, de *Sant'Agostino* in Rome bevindt. Het is het laatste doek dat Caravaggio in Rome schilderde. Het schilderij is bij wijze van uitzondering door de augustijnen uitgeleend. Een Belgische minister, een ambassadeur, hoge Vaticaanse autoriteiten en zelfs de paus moest er aan te pas komen voordat de augustijnen het schilderij wilden uitlenen.

In het MAS (Museum aan de Stroom) in Antwerpen is een prachtige tentoonstelling georganiseerd over de drie grote wereldgodsdiensten: het christendom, het jodendom en de islam. Er wordt vooral de nadruk gelegd op het aspect van het pelgrimeren van deze godsdiensten en op de belangrijke bedevaartplaatsen Jerusalem, Rome en Mekka. De tentoonstelling loopt nog tot 18 januari 2015.

De organisatoren van de tentoonstelling wilden dit schilderij persé laten zien, omdat het ook de *Madonna van de Pilgrims* wordt genoemd. Voordat de pelgrims vroeger de Sint Pieter bereikten, bezochten ze massaal de Sant'Agostino die op de route naar het Sint Pietersplein ligt. Het was hun laatste halte en rustpunt voordat het doel van pelgrimage bereikt werd. Dit schilderij bemoedigde en sterkte hen zeer om hun tocht te voltooien.

Caravaggio heeft het volgens de overlevering ter plekke in de kerk geschilderd. Hij was betrokken bij een ernstige vechtpartij waarbij zelfs een dode was te betreuren. Caravaggio vroeg toen meteen kerkasiel in de kerk van de augustijnen. Hier kon het gerecht immers niets tegen hem beginnen. Voordat hij Rome noodgedwongen moest verlaten, heeft hij in de kerk dit schilderij gemaakt. Dit was zijn laatste werk in Rome.

Op het schilderij zien we twee pelgrims, een man met vuile modderige voeten en een vrouw met een vuile muts op het hoofd. Zij knielen voor Maria en het Kind. Het is een interpretatie van de Madonna van Loreto. Maria verwelkomt twee pelgrims voor haar huis. Haar huis symboliseert de kerk waar zij hartelijk welkom zijn. Het Kind van Maria zegent de bezoekers met een breed gebaar. Caravaggio, bekend om zijn realistische stijl, heeft de pelgrims afgebeeld zoals zij in die tijd in Rome binnenstroomden: uitgehongerd, vermagerd, afgeleefd en met de voeten vol blaren. Het schilderij lokte na de onthulling heftige reacties uit. De leiding van de Kerk nam het de schilder niet in dank af. Maria was niet afgebeeld en gekleed als een hemelse koningin, stralend omgeven door engelen, maar als een gewone volkswrouw. Haar Kind is vrij groot en in een realistische houding weergegeven. De reacties van het publiek waren positief en het doek werd snel beroemd. Voor de augustijnenorde was er geen enkel bezwaar om dit schilderij in hun kerk te tonen. De klassieke schoonheid van Maria krijgt een menselijke tederheid. Na beëindiging van de tentoonstelling in Antwerpen gaat het schilderij weer snel terug naar de *Sant'Agostino* in Rome.

VOEDSELBANKEN.NL
Eindhoven

*De producten voor de maand december zijn:
HAGELSLAG, PINDAKAAS EN CHOCOPASTA
U kunt uw gave deponeren in de mand die achter in de kerk staat.
Bij voorbaat hartelijk dank!*

LEZINGEN, CURSUSSEN, ACTIVITEITEN

Stiltewandeling met mystieke momenten in de natuur.

Mystiek is een eenheidservaring met de werkelijkheid. Dag Hammerskjöld heeft in zijn dagboek veel geschreven over zijn innerlijke beleving. We hoeven God niet zover te zoeken als we doorgaans denken. Datum: 2 januari 2015. Tijd en plaats: 14.00u.-16.30u. Kerkwijkcentrum Tongelre, 't Hofke 153, 5641 AK Eindhoven. Kosten: geen, behalve eigen consumpties. Programma: 14.00u. Inleiding vanuit een mytische tekst uit de Franciscaanse traditie. 14.30u. Stiltewandeling door het Groen Domein Wasven; start Beukenlaantje, 't Hofke 15.30u. Nagesprek in Kerkwijkcentrum Tongelre. Leiding: Theo v.d. Elzen. Informatie/opgave: Ruud Aalders, apraalders@onsneteindhoven.nl tel.040-2448611. Theo v.d. Elzen, elzen17@xs4all.nl tel. 0497-572804.

Lezing: 'Thuiskomen bij jezelf'

De verhalen over de Verloren Zoon en de zwerftochten van Odysseus laten zien dat we zoeken naar onze diepste bestemming. Dit soort verhalen laat zien dat die eerst gevonden wordt na vele omzwervingen en na ontheemd te zijn geraakt. Tijdens deze zoektocht naar onze bestemming verliezen we vaak wat van waarde is. Er is een spirituele weg nodig om weer thuis te kunnen komen. Inleider: Ton Roumen, theoloog. Datum en tijd: Woensdag 3 december, 14.00u-16.00u. Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage. Info: elzen17@xs4all.nl tel. 0497-572804.

Film: Night train to Lisbon.

Midden in een les verlaat de leraar Raimund Gregorius het klaslokaal. Hij verlaat zijn geordend leven en neemt diezelfde nacht de trein naar Lissabon. Waarom neemt hij deze stap? Wat levert zijn zoektocht in Lissabon hem op? Dit zijn thema's van deze film. Voor-afgaand aan de film worden er enkele thema's aangegeven. Na afloop is er gelegenheid om met elkaar na te praten. Datum: woensdag 17 december 19.30u.-22.00u. Kosten: € 4,-. Koffie, thee frisdrank inbegrepen. Informatie: jdeklerk1946@gmail.com of tel. 040-2112137.

Cursus: In gesprek met Augustinus

In deze cursus worden de laatste 4 delen van de 'Belijdenissen van Augustinus' gelezen. Op ieder deel wordt een toelichting gegeven. Datums: 5, 12, 19, en 26 januari 2015. Tijd: 14.00u.-16.00u. De onderwerpen zijn: 1. Het geheugen 2. Augustinus gaat van de vraag 'Wie ben ik geweest?' over naar een nieuwe vraag: 'Wie ben ik nu?' 3. Wat is tijd? 4. Een symbolische uitleg van het scheppingsverhaal.

Plaats: Groene zaal Klooster Mariënhage. Kosten: € 20,-. Info/opgave: voor 1 januari 2015, wsleddens@hotmail.com tel. 040-2449515.

Cursus Spiritueel/ Autobiografisch schrijven

Spiritueel autobiografisch schrijven is een zoektocht naar het verlangen van onze ziel. Al schrijvende over ons leven (en dat kan iedereen) worden we ons langzamerhand bewust van een diepere laag, een onderstroom, een dragende kracht. 'Iets' dat ons, ieder op unieke wijze, beweegt en gaande houdt. Leiding: Paulien Schamenee, spiritueel begeleider. Data: 20sept., 4 en 18 okt., 1,15, 29 nov. en 13 dec. 2014 Tijd: 10.00u.-12.00u.

Plaats: Groene Zaal Klooster Mariënhage. Kosten: €42,- te voldoen op NL85TRIO0197655408 t.n.v. J de Klerk. o.v.v. Van naam en cursus. Opgave en info: paulineschamenee@gmail.com of 040-2046768.

Wies Kleene